

Ψηφιοποίηση και Bildung

Ψηφιοποίηση και Bildung- Μία εννοιολόγηση

BILDUNG

1. Εφαρμογή του BILDUNG στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό

Ο διαρκώς επεκτεινόμενος ψηφιακός μετασχηματισμός διαμορφώνει όλο και περισσότερους τομείς της ζωής στην σύγχρονη κοινωνία μας. Πρέπει να μάθουμε να αντιμετωπίζουμε αυτές τις αυξανόμενες ευκαιρίες και προκλήσεις. Στο παρόν 'έγγραφο η ψηφιοποίηση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός ενσωματώνονται στην έννοια του BILDUNG με την προοπτική της κριτικής σκέψης, η οποία αποτελείται από τέσσερις βασικούς πυλώνες, δηλαδή την μεταβιβάσιμη γνώση, την μη μεταβιβάσιμη γνώση, την αίσθηση ευθύνης και την εμπλοκή των πολιτών.

- **Μεταβιβάσιμη γνώση:** Η ψηφιοποίηση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός αυξάνουν σημαντικά την διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των μεταβιβάσιμων γνώσεων, προσεγγίζοντας νέες ομάδες στόχους. Ωστόσο, η εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων και χώρων ενέχει τον κίνδυνο αποκλεισμού μειονεκτουσών ομάδων, οι οποίες ενδέχεται να μην διαθέτουν ψηφιακές ικανότητες.
- **Μη μεταβιβάσιμη γνώση:** Εκ πρώτης όψεως, τα ψηφιακά μέσα φαίνεται να έχουν μεγάλους περιορισμούς για την μετάδοση μη μεταβιβάσιμων γνώσεων, επειδή τα ψηφιακά μέσα δεν επιτρέπουν την ίδια άμεση αλληλεπίδραση όπως η προσωπική επικοινωνία, υστερώντας στην συναισθηματική σύνδεση. Ωστόσο, ο ψηφιακός μετασχηματισμός παρέχει επίσης ευκαιρίες για την χρήση νέων και καινοτόμων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση της συναισθηματικής πλευράς της ομάδας στόχου, η οποία μπορεί να προσεγγίσει το κοινό με πρωτοφανείς τρόπους, αντιμετωπίζοντας ενδεχομένως πολλές πτυχές της κοινωνίας.
- **Αίσθηση Ευθύνης:** Ο τρίτος πυλώνας της έννοιας BILDUNG θέτει την πρόκληση να περάσουμε από την γνώση στην βαθύτερη κατανόηση των κοινωνικών ελλείψεων, με αποτέλεσμα την ετοιμότητα ανάληψης ευθύνης για την συμβολή στην βελτίωση της κοινωνίας. Η ψηφιοποίηση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχουν την εγγενή δυνατότητα να επικαλεστούν την υπευθυνότητα των ανθρώπων και να ενεργοποιήσουν την ετοιμότητα να δραστηριοποιηθούν.
- **Ενδυνάμωση των πολιτών:** Αυτό μας οδηγεί στον τελευταίο πυλώνα της έννοιας του BILDUNG, καθώς το αυξανόμενο αίσθημα ευθύνης σε συνδυασμό με τις νέες δυνατότητες του ψηφιακού μετασχηματισμού έχουν την δυνατότητα να οδηγήσουν σε νέους τρόπους ενδυνάμωσης των πολιτών, δηλαδή να επικοινωνούν σε όλο τον χώρο, να μαθαίνουν ο ένας με τον άλλο και από τον άλλο, να μοιράζονται και να κατανοούν τις προκλήσεις των κοινωνιών μας και να αναλαμβάνουν ευθύνη αναπτύσσοντας τον ίδιο τον ψηφιακό ακτιβισμό και την εμπλοκή των πολιτών από κοινού.

Εξάλλου, ο τρέχον ψηφιακός μετασχηματισμός βρίσκεται στην διαδικασία αλλαγής ολόκληρης της κοινωνίας μας, συμπεριλαμβανομένης της εμφάνισης ψηφιακών κόσμων στους οποίους οι άνθρωποι μπορούν να συναντηθούν εικονικά. Αυτό συνοδεύεται από πολύ συγκεκριμένες προκλήσεις για την εκπαίδευση ενηλίκων, όπως το ψηφιακό χάσμα, η προσβασιμότητα σε συγκεκριμένα εργαλεία ή στο διαδίκτυο και οι νέοι τρόποι χειραγώγησης του ατόμου και της κοινής γνώμης. Είναι κρίσιμο να σημειωθεί ότι μεμονωμένες ιδιωτικές εταιρίες χρησιμοποιούν αλγόριθμους για να εξετάσουν την συμπεριφορά των ψηφιακών χρηστών και να τους τροφοδοτούν με πληροφορίες που αντιστοιχούν στην προηγούμενη ψηφιακή τους συμπεριφορά· αυτό σημαίνει ότι οι εταιρίες μπορούν να επηρεάσουν τις τάσεις, τις κοινωνικές εξελίξεις, την καταναλωτική συμπεριφορά και τις κοσμοθεωρίες.

Η έννοια του BILDUNG μας καλεί να εξετάσουμε αυτές τις εκτεταμένες κοινωνικές εξελίξεις όχι μόνο από την σκοπιά των επιμέρους «σιλό», αλλά να συγκεντρώσουμε τους διάφορους κοινωνικούς τομείς, όπως η πολιτική εξουσία, η επιστήμη ή η οικονομία, που συνδέονται με ζητήματα αισθητικής και ηθικής και, με αυτό τον τρόπο, να εξετάσουμε κριτικά και ολιστικά αυτές τις αλλαγές.

2. Παραδείγματα καλών πρακτικών

Τρία παραδείγματα καλών πρακτικών απεικονίζουν την σύνδεση της ψηφιοποίησης και του ψηφιακού μετασχηματισμού με τις προσεγγίσεις της έννοιας του BILDUNG.

Digital Village – Ψηφιακό Χωριό (Αυστρία): Το έργο δίνει στους κατοίκους δημοτικών κτιρίων εύκολα προσβάσιμες ευκαιρίες για να μάθουν για τα ψηφιακά εργαλεία και για να θέσουν πολύ πρακτικές ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση εφαρμογών για smartphone, τη δημιουργία ασφαλών κωδικών πρόσβασης για ηλεκτρονικές αγορές κ.λπ. Το έργο επικεντρώνεται στην μεταβιβάσιμη γνώση μέσω της απόκτησης καλύτερης γνώσης για την αντιμετώπιση της ψηφιακής τεχνολογίας. Όμως αυτή η προσέγγιση της κοινοτικής μάθησης εξετάζει και την μη μεταβιβάσιμη γνώση, καθώς οι συμμετέχοντες προσεγγίζονται στην κοινότητά τους και αποκτούν το θετικό συναίσθημα της διεύρυνσης των οριζόντων τους. Ο πρωταρχικός στόχος του έργου είναι να αυξήσει τις πιθανότητες συμμετοχής των ανθρώπων μέσω της επέκτασης των ψηφιακών τους δεξιοτήτων· η εμπλοκή των πολιτών μπορεί να προωθηθεί, αλλά δεν αποτελεί τον πρωταρχικό σκοπό αυτού του έργου.

My Blossom Channel – Το Κανάλι μου Blossom (Ιρλανδία): Αυτό το Πρόγραμμα Προσωπικής Ενδυνάμωσης παρέχει κατάρτιση και υποστήριξη με βάση τις δεξιότητες σε νέους με νοητική αναπηρία (NA) ηλικίας 15 έως 20 ετών. Τα προγράμματα του Blossom Ιρλανδίας ευθυγραμμίζονται καλά με τις αρχές του BILDUNG, καθώς είναι ολιστικά και στοχεύουν στην εμπέδωση του αισθήματος της κοινωνικής ευθύνης. Κατά την διάρκεια των μαθημάτων, υπάρχουν ευκαιρίες για την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων γύρω από την αυτορρύθμιση και την έκφραση συναισθημάτων και απόψεων. Οι νέοι μαθαίνουν ότι οι απόψεις τους είναι ισχυρές και ότι μπορούν να κάνουν μια αλλαγή – στο άμεσο περιβάλλον τους αλλά και στον κόσμο.

Media Literacy in Palestine – Γραμματισμός στα ΜΜΕ στην Παλαιστίνη (Φινλανδία και Παλαιστίνη): Το πρόγραμμα αυτό ενδυναμώνει τις παλαιστινιακές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μέσω της ανάπτυξης κριτικού γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και της παραγωγής διδακτικού υλικού για την διαφώτιση άλλων ανθρώπων. Επιπλέον, το πρόγραμμα προωθεί το δικαίωμα των ανθρώπων της περιοχής στην πληροφόρηση. Το πρόγραμμα διευρύνει την ευαισθητοποίηση και κάνει τους ανθρώπους να κατανοήσουν τις προκλήσεις των ψηφιακών μέσων. Τέλος, το πρόγραμμα σκοπεύει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία και να κάνουν μια αλλαγή σε ένα ευρύτερο κοινό όσον αφορά την κατανόηση και τη χρήση των ψηφιακών μέσων.

3. Συστάσεις

Το εννοιολογικό έγγραφο περιλαμβάνει επίσης **συστάσεις** για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς που καθορίζουν το πλαίσιο για τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων και για τους επαγγελματίες.

3.1. Μακρο-επίπεδο

Οι συστάσεις σε **μακροεπίπεδο** (υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, πολιτικοί, υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων κ.λπ.) αποσκοπούν στην ενίσχυση των συνθηκών για την ενσωμάτωση της έννοιας BILDUNG και την χρήση των ψηφιακών μέσων στην μάθηση και στην εκπαίδευση ενηλίκων.

- Οι εταιρίες θα πρέπει να υποχρεωθούν να αποκαλύπτουν τον τρόπο λειτουργίας των αλγορίθμων τους για να διασφαλίσουν την ασφάλεια· απομυθοποίηση του ψηφιακού κόσμου· κατάλληλες επιλογές χρηματοδότησης πρέπει να είναι διαθέσιμες· τα ψηφιακά μέσα θα πρέπει να αποτελούν βασικό δικαίωμα για όλα τα μέλη της κοινωνίας· ο διαφανής έλεγχος των γεγονότων στις ειδησεογραφικές πληροφορίες θα πρέπει να αποτελεί γενική απαίτηση.

3.2. Μεσο-επίπεδο

Ο στόχος των συστάσεων σε **μεσοεπίπεδο** είναι η ενίσχυση των ιδρυμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και η διατύπωση συστάσεων που υποστηρίζουν την ενσωμάτωση ψηφιακών προσεγγίσεων και της έννοιας του BILDUNG στο πρακτικό μέρος της μάθησης και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

- Η καθημερινή εργασία του οργανισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει ψηφιακά μέσα και μεθόδους· η κατάρτιση και/ή οι ευκαιρίες για ομότιμη μάθηση για το προσωπικό θα πρέπει να αποτελούν μέρος της κουλτούρας του οργανισμού· η χρήση της προσέγγισης BILDUNG για την ψηφιοποίηση, οι αξίες της και οι κριτικές της θα πρέπει να προστεθούν στα προγράμματα σπουδών· οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση και να

επωφελούνται από την ψηφιακή μάθηση και εκπαίδευση· θα πρέπει να αποφεύγεται η όξυνση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των εκπαιδευομένων.

3.3. Μικρο-επίπεδο

Οι συστάσεις σε **μικροεπίπεδο** απευθύνονται σε επαγγελματίες, όπως οι εκπαιδευτές, οι εκπαιδευτές των εκπαιδευτών και οι εκπαιδευόμενοι.

- Εστίαση στις ανάγκες των εκπαιδευομένων· η τεχνολογία αλλάζει γρήγορα, οι αλλαγές πρέπει να γίνονται βήμα προς βήμα· θα πρέπει να δημιουργηθούν χώροι για τους εκπαιδευόμενους ώστε να τους δοθεί φωνή στα μαθησιακά τους περιβάλλοντα· οι επαγγελματίες θα ενεργήσουν βάσει της ανατροφοδότησης για να δημιουργήσουν ευνοϊκά αποτελέσματα· θα πρέπει να πραγματοποιηθούν δραστηριότητες ευαισθητοποίησης· η ψηφιοποίηση θα πρέπει να ακολουθεί παιδαγωγικές έννοιες.

